

det ikke havde været nødvendigt at give adgang til stemmeafgivning allerede 3 uger før valgdagen. Dette hænger til dels sammen med, at flertallet af patienterne som ovenfor omtalt stemte i de sidste dage på sygestuerne, men det skyldes tillige, at patienterne ønsker at vente så længe som muligt med at afgive deres stemme. 90 pct. af stemmerne afgives således i den sidste uge før valgdagen. Af samme grunde anså man det for uforholdsmæssigt at holde åbent for stemmeafgivning om lørdagen; den sidste lørdag før afstemningen måtte i hvert fald være tilstrækkelig. Såvel 3 ugers fristen for stemmeafgivning som kravet om lørdagsåbning er begrundet i, at der gælder tilsvarende regler for den almindelige brevstemmeafgivning, og man har ikke ønsket, at patienter skulle være ringere stillet.

Sygehusadministratorerne gjorde endvidere gældende, at stemmeafgivningen betyder en alvorlig belastning, mest for det administrative personale, men tillige for sygeplejersker, portører og læger. Patienterne ønsker råd om, hvilket parti og hvem de skal stemme på. I den forbindelse efterlystes en liste over de i folketingsvalget deltagende partier samt fortegnelse over, hvilke kandidater man i hver opstillingskreds kan stemme på. Mange patienter er gamle og en del dement-senile, og det kræver såvel tid som tålmodighed. Det oplystes, at nogle havde villet stemme på forlængst afdøde politikere som Stauning og Christmas Møller, andre på Prins Henrik, og i adskillige tilfælde havde stemmemodtagerene måttet være patienterne behjælpelige med at udfylde stemmesedlen.

Ved sådanne lejligheder havde der altid været to stemmemodtagere til stede, hvilket ligeledes havde været tilfældet ved afstemningerne på sygestuerne.

Det fremførtes, at følgebrevet er temmelig vanskeligt at udfylde, og de fleste steder havde man — i strid med cirkulæret — udfyldt følgebrevet for patienterne. For yderligere at lette afstemningen havde man med patientkontorets prægeplader forudfyldt følgebrevene med de personlige data. Herved havde man tillige opnået at kunne føre kontrol med, hvem der havde stemt. Dette er f.s.v. i strid med § 81 i valgloven, men af praktiske grunde havde det været nødvendigt, også for at blive i stand til uopholde-

ligt at kunne underrette vedkommende kommunalbestyrelse om, at en patient, der havde afgivet stemme, var afgået ved døden inden valgets afslutning, jfr. valglovens § 63.

Der havde også været vanskeligheder med at vurdere, om det var forsvarligt at lade patienter, der var meget syge, afgive stemme. Flere sygehuse havde organiseret det således, at afdelingssygeplejersken skulle indberette til stemmemodtagerne, hvilke patienter der var i stand til og ønskede at afgive stemme.

Der blev herudover nævnt en del mindre problemer bl.a. portooprævning, den fejlagtige opfattelse hos patienterne, at valgkortet er nødvendigt for brevstemmeafgivningen m. v.

Det skal imidlertid understreges, at afstemningerne overalt foregik forsvarligt og tilfredsstillende trods de omtalte besværligheder. Hoveddancerne på møderne var således af tidsmæssig karakter, den lange afstemningsperiode på 3 uger samt det forhold at en patients stemmeafgivning ofte varer 10-15 minutter.

Som bilag til besvarelsen (Underbilag til spørgsmål 2) vedlægges en fra direktoratet for Københavns hospitalsvæsen indhentet udtalelse af 16. februar 1973. Af denne fremgår bl.a., at stemmeprocenten på de somatiske hospitaler har været omkring 50 pct., på de psykiatriske hospitaler var den væsentlig mindre, ca. 30 pct., og på de psykiatriske plejehospitaler med dement-senile patienter med en gennemsnitsalder, der nærmer sig 80 år, var stemmeprocenten kun 7-8 pct.

Spørgsmål 3:

Har ministeren overvejet at bringe de amtskommunale valgregler i overensstemmelse med de primærkommunale - og i det hele taget styrke de personlige stemmers indflydelse ved listevalg?

Svar:

Hovedreglen for udpegningen af de valgte kandidater er ens ved de to slags kommunale valg: *De, der har opnået fordelingsstallet, er valgte.*

Skal der for en liste vælges flere kandidater end dem, der har opnået fordelingsstallet, er reglerne derimod forskellige. Ved de almindelige kommunalbestyrelsesvalg udtages